

Redaktionelt forord

AF CHRISTIAN BORCH OG CLEMENS STUBBE ØSTERGAARD – GÆSTEREDAKTØR

I efteråret 2010 var en række danske gymnasierektorer på studierejse til Kina. Her så de eksempler på, hvordan det kinesiske uddannelsessystem fungerer, og det var, kunne man efterfølgende læse i flere danske medier, angiveligt en chokerende oplevelse. Den centrale lære, gymnasierektorerne tog med sig hjem, var således, at Kina satser hårdt på uddannelse, og at danske unge i sammenligning med deres kinesiske generationsfæller er langt mindre målrettede og stræbsomme. Følgelig går danske unge med al sandsynlighed en fremtid i møde som tabere på et globalt marked, hvor såvel højt- som lavtuddannet arbejdskraft kan erhverves væsentligt billigere i Kina end i Nordeuropa.

Gymnasierektorernes oplevelser af det kinesiske uddannelsessystem var både et indspark i diskussionerne om fremtiden for den danske velfærdsstat og et bidrag til den dobbelte fascination af og slet skjulte bekymring over et Kina, som efter manges overbevisning vil komme til at svinge taktstokken i det 21. århundrede. Formålet med nærværende temanummer er ikke direkte at indskrive os i disse debatter, men snarere gennem analyser af politologisk, sociologisk og økonomisk tilsnit at tage temperaturen på Kina i dag og dermed levere et grundlag for forståelsen af Kinas aktuelle og fremtidige situation.

Kina er et uhyre komplekst land, og det siger derfor sig selv, at et temanummer alene kan bidrage med nogle få sten til en samlet forståelse af Kinas udvikling. Nummeret lægger ud med *Clemens Stubbe Østergaards* diskussion af kilder til fremtidig kinesisk vækst. Østergaard fremhæver især betydningen af anlægsinvesteringer og indenlandsk forbrug som centrale drivkræfter til fortsat vækst, hvorimod eksport tilskrives en mindre væsentlig rolle. I forlængelse heraf diskuterer *Bengt-Åke Lundvall* betydningen af viden og innovation for den fremtidige kinesiske vækst. Lundvall analyserer bl.a. nyere reformer af det kinesiske forsknings- og innovationssystem, som har ført til en kraftig vækst i den videnskabelige produktion, men som endnu ikke er slået igennem på innovationssiden.

Kinas voldsomme økonomiske vækst de seneste mange år har ikke været jævnt fordelt. Landet er således præget af store re-

gionale forskelle. Dette dokumenteres i *Kjeld A. Larsens* artikel, som dels giver et billede af nogle af de strategiske regionale satsninger, skiftende kinesiske centralregeringer har igangsat, dels diskuterer aktuelle regionale skævheder, med særligt henblik på diskrepanser mellem by og land. Forholdet mellem by og land er også temaet for *Jesper Willaing Zeuthens* artikel. På baggrund af feltarbejde i en kinesisk provins diskuterer Zeuthen konkrete politiske programmer, som har haft til hensigt at nedbryde forskellen mellem land og by, en forskel der traditionelt er blevet forbundet med stærke socioøkonomiske konnotationer i Kina, men som ifølge Zeuthen i praksis viser sig frem for alt at tjene særlige instrumentelle formål (såsom at legitimere fratagelse af jord fra bønder).

Kina er ikke alene præget af regionale ubalancer. Landets vækst har også skabt store miljømæssige udfordringer. Men hvor Kina tidligere prioriterede vækst over miljø, er der, som *Jørgen Delman* og *Ole Odgaard* viser i deres artikel, nye toner i den kinesiske energi- og miljøpolitik. Den seneste femårsplan peger således på behovet for grøn vækst. Interessen for grøn vækst afspejler ikke blot et ønske om at fremstå grøn i omverdenens øjne, den er i lige så høj grad udtryk for interne ressourceovervejelser. Det, man kunne kalde den interne faktor, viser sig også i Kinas udenrigs- og sikkerhedspolitik. Det er den centrale pointe, *Camilla T.N. Sørensen* fremhæver i sin artikel. Sørensen betegner Kina som en indadvendt stormagt, hvis udenrigs- og sikkerhedspolitiske ageren må forstås på baggrund af Det Kinesiske Kommunistpartis bestræbelser på at sikre sig folkelig legitimitet. Et konkret forsøg på at sikre legitimitet er den brug af e-government, der diskuteres i *Jesper Schlægers* artikel. Schlæger viser, hvordan indførelsen af it i den offentlige kinesiske administration bl.a. har mindsket korrupsion, men også ført til en række nye kontrolmekanismer, som letter overvågningen af frontlinjemedarbejderne.

Vi ønsker god læselyst og håber, at temanummerets artikler vil give en fornemmelse af nogle af de udviklingstræk, der aktuelt kendetegner verdens folkerigeste nation. Til slut vil vi gerne takke de eksperter, der har fungeret som anonyme referees til dette nummer.

Kina – Storregioner og provinser

